

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Septuagesimum Secundum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

9. Clerici an possint peregrinari sine licentia suorum praelatorum?
10. Papa non concedit literas laico contra laicum.
11. Iudex secularis non potest inhibere laico ne respondeat coram Ecclesiastico.

Septuagesimum Secundum Privilegium.

1. **E**CCLESIA gaudet privilegio, quod ꝑ contra peregrinantem, seu proficiscentem ad Papam non est aliquid innouandum. Nam si quidam presbyter uellet ire ad Romanam curiam causa peregrinationis res suas, & Ecclesie sue non posuit sub protectione Papae. Et post iter arreptum, res predictas aduersarij abstulerunt. Vnde conquestus cum Papa. Ait Papa. Licet presbyter non posuerit res suas, & Ecclesie sub protectione ipsius, ex quo hi qui ad ipsum accedunt cum rebus suis debent esse securi. Ideo mandat quibusdam quatenus quicquid ei presbytero ablatum fuerit, post arreptum iter restituatur, cap. 1. de cleric. peregrin. Ratio autem decisionis fuit haec. ꝑ Quia peregrinantes ad Papam cum omnibus rebus suis sub protectione apostolica debent esse securi. Immo et si fugeret quis ex carceribus, & ad iudicem superiorem arripit iter, ut audiatur in causa sua pro iustitia, accessus ille loco appellationis habetur, secundum Host. in capitu. ut debitus de appel. per quo Ba'd. dixit esse tex. in l. sed si per praetorem, §. si. ff. ex quibus caus. maio. & per Bar. in l. i. §. si quis ipsi praetori. ff. de oper. nou. nunt. ꝑ Nam qui fugit ex carceribus habetur pro confesso crimen illud, pro quo fuit detentus, uel arrestatus in palatio, vel ciuitate de mandato Iudicis, l. in eos. ff. de custo. reor. Adeo, quod Iudex contra illum fugientem poterit ferre sententiam, ac si fuisset uere in iudicio confessus, ut sequi possit confessionis effectus. Est tex. in l. si apparitor. C. de coartal. l. i. ꝑ Sed si est absens quomodo sententia habebit effectum, cum absens in criminibus damnari lex uetat. l. absentem. ff. de pen. Vnde intelligitur, quod habeat effectum, eo modo quo de iure haberi potest, satis est. ꝑ Quod sicut fugiens ex carceribus ad superiorē est securus. Quia non potest puniri ex quo extiterit ex arrepta fuga confessus, sed habetur eius accessus loco appellationis: multo fortius securus esse debet cum rebus suis

omnibus præbyter, qui arripuit iter ad curiam Romanam, quasi confusus protectione apostolica, a qua non fuit fraudatus, sed restitutus. Et ita securus extitit. Hic vnum valde considerandum, quod in litera, tex. d. cap. i. de cleric. peregrinantibus habetur, † quod res suæ, & Ecclesiæ ueniunt restituende adeo quod nedum bona Ecclesiastica, verum etiam temporalia gaudent priuilegio restitutionis respectu personæ. † Nam priuilegium tributum rebus Ecclesiasticis, recipit extensione ad bona temporalia, capitu. si clericus laicum de foro compet. & in cap. similiter 16. quæst. 1. † Hoc priuilegium restitutionis nedum habet si præbyteri accessissent peregrinantes, ut uisitent sanctorum corpora, cæterasque reliquias, quibus Roma munita, & decorata reperitur, verum etiam si duntaxat accederent ad Summum Pontificem pro obtinenda aliqua gratia, uel ex quacunque causa, quod aperte percipitur ex tex. ibi ex illo verbo ad nos. Hinc infertur talis quæstio. † An clerici possint peregrinari sine licentia suorum prælatorum? Dicit Hostiensis. Quod aut uolunt accedere causa meræ peregrinationis propter deuotionem, & tunc non licet sine superioris auctoritate, ut in capit. Non oportet de consecra. distin. 5. Etiam si sint Episcopi, ut in cap. magnæ de uot. Aut non accedunt causa peregrinationis, sed pro appellatione prosequenda: uel pro euitanda aliqua oppressione, tunc possunt accedere ad Papam non ad alium superiorem etiã eorum Prælato inuito, cap. omnes oppressi 2. q. 6. De honestate tamen debent petere licentiã cap. licet de regu. iur. Aut uolunt accedere, & peregrinari pro utilitate eorum tantum, sine causa necessaria, & tunc tenendũ, quod sit opus auctoritate Prælati, uel Domini Papæ. In aucth. de sanc. Episcopis s. interdiciamus. Tamen in quacunque causa ablatum præbytero restituitur. Pro quo habendo de consuetudine habetur, q̄ in plerisq; partibus laicus indistinctè potest conueniri p̄ clericũ in iudicio Ecclesiastico. Vnde habuit ortũ hæc cõsuetudo: Respondet Gl. in d. c. Si clericus, q̄ ex negligẽtia laicorũ in exhibẽdo iustitiam clericis. Dicit tamẽ unum notabile verbũ, q̄ Papa hodie de consuetudine generali concedit literas indistinctè clerico agenti, contra laicum, siue iudices laici sint negligentes, siue nõ. Et nõ. in gl. † Quod laico contra laicũ Papa nõ concedit literas, nisi in casibus not. Abb. in c. licet & in c. ex tenore de foro competen. Sed clerico contra laicum concedit indistinctè ex quacũque causa, ex generali stylo curiæ, Archid.

in

in cap. iudicatum 89. dist. ubi dicit se vidisse hoc de facto in quadam causa. Et in tantum dicit hoc verum, quod si propter hanc exceptionem, quod causa est prius tractanda in foro rei appellaretur non darentur literæ in causa appellationis. Et pro hac consuetudine facit, cap. si. de iud. Specul. in tit. de compet. Iud. s. regulariter in prin. & clarius in uers. 30. & uers. sequen. Et dicit hoc in tantum verum, quod dato, quod Iudex secularis, & laicus conuentus se paratos offerrent ad exhibendam iustitiã, per hoc nõ impèdiretur iurisdictio delegati Papæ. Nec potest. 11† Iudex secularis tunc inhibere laico ne respondeat coram Ecclesiastico. Hoc commune dictum limitatur, quãdo quæstio inter clericum, & laicum non est feudalis. Nam si est feudalis tunc licet Papa det literas tñ delegatus non exequitur nisi Dominus feudi negligat facere iustitiam, ut probatur in capit. ex transmissa de foro compet. quia hæc quæstio feudalis habet specificam materiam, & iudicatur per leges speciales, & non per generales, Capi. cæterum de iudic. probatur. in cap. 1. de feud. cogn. facit quod not. Bar. in l. 1. s. & post operis. ff. de nou. oper. nunt. & in l. 2. C. de Iud. ex his igitur habes ablata præbytero peregrinanti fore restituenda nedum Ecclesiastica uerum etiam temporalia.

S U M M A R I V M.

- 1 Iudex inferior non potest cognoscere confirmata per Papam nisi confirmatio esset subreptitia, vel de re litigiosa.
- 2 Impetratio super re litigiosa & subreptitia non facit supersedere iudicem in causa cognitione.
- 3 Confirmatio de re litigiosa est nulla.
- 4 Confirmatio dicitur facta in forma communi quando fit conditionaliter non cognita causa.
- 5 Confirmatio uetus ius confirmat, & consolidat quando fit ex certa scientia.
- 6 Clausula suppletæ per Papam omnem defectum, &c. facit inualidum ualidum.
- 7 Confirmatio tria operatur.
- 8 Confirmatio est iuris prius quæsti corroboratio.
- 9 Confirmationis natura est addere confirmato, & non extendere.
- 10 Confirmatio est ad aliud relatio, & pendet ab illo tanquam substantiali.

Sen-

- 11 Sententia lata super aliquo qua transiit in rem iudicatam potest confirmari.
- 12 Legitimus ad maiorem cautelam petere potest, quod iterum legitur.
- 13 Statutorum confirmatio generalis non comprehendit, ea qua sunt contra libertatem Ecclesiasticam etiam si non exprimatur.

Septuagesimum Tertium Privilegium.

- 1 CCLESIA gaudet privilegio, † quod de re sciēter confirmata per Papam, inferior iudex cognoscere non potest, nisi confirmatio non tenuerit. Ut quia subreptitia, uel de re litigiosa. Ut si moueretur quęstio cōtra aliquę super aliqua re, reus lite pendente impetravit à sede Aposto. confirmationem rei litigiosę. Quęritum fuit an Iudex super hoc supersedere debeat causę cognitioni: Respondēt, quod ea non obstante de causa cognoscere debet, & eam sine dubio terminare. Sed si rem pacificę possidebat, quando confirmationem obtinuit, non licet postea de quęstione suborta cognoscere, uel diffinire sine mandato Apostol. sedis, c. 1. de confirm. util. uel inutil. Ratio autem decisionis, esse potest. † Quia impetratio per reum super re litigiosa ex quo est surreptitia, non facit Iudicem supersedere in causę cognitione. Sed si obtinisset confirmationem super re possessa de quęstione suborta iudici cognoscere non licet absq; mandato sedis Apostol. Nam Iudex inferior confirmata per Papam cognoscere non potest. Sed si non tenent uti subreptitia cognoscit. Hic considerandum uenit, quod sententia, seu processus iudicialis quandoque confirmatur per superiorem, & potest dubitari de ualiditate, uel inualiditate confirmationis. † Vnde confirmatio de re litigiosa est nulla ipso iure. Hinc est, quod Iudex inferior ea nō obstante ad ulteriora procedere potest, hoc tamē intelligendo, quod in illa confirmatione non fuerit adiectum uerbum nullum de re litigiosa. Sed si facta fuisset mentio de ea Iudici inferiori, non licet. Cōfirmatio, igitur quandoque tribuit multum nouum iuris, ut confirmatio electionis facta per superiorem. Quę tribuit potestatem ad ministrandi, ut in cap. transmissam, & in cap. qualiter de elect. quan-